

Instytut Legislacji i Prac Parlamentarnych Naczelnej Rady Adwokackiej

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 02, fax 22 505 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Warszawa, dnia 21 maja 2024 roku

NRA.12-SM-1.23.2024

OPINIA

dotycząca poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
z dnia 24 kwietnia 2024 r., obejmującego zmianę art. 168a k.p.k.,
art. 237a k.p.k., art. 238 k.p.k. oraz uchylenie art. 168b k.p.k.

Przedmiotem niniejszej opinii jest poselski projekt ustawy, oparty na projekcie stanowiącym przedmiot petycji Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 16 lutego 2024 r., o zmianie ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r., poz. 37), którego istotą jest wprowadzenie zakazu przeprowadzenia i wykorzystania dowodu uzyskanego do celów postępowania karnego za pomocą czynu zabronionego.

Zasadniczym zamysłem projektowanej ustawy jest wprowadzenie jasnego i akceptowalnego społecznie oraz urzeczywistniającego zasady demokratycznego państwa prawnego, rozwiązania, które polega na tym, że niedopuszczalne jest przeprowadzenie i wykorzystanie dowodu uzyskanego do celów postępowania karnego za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego.

Kolejnym istotnym zamierzeniem projektowanej ustawy jest zakłada również zobowiązanie prokuratora, który w postępowaniu niezakończonym przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, podjął na podstawie art. 237a decyzję w przedmiocie wykorzystania dowodu w postępowaniu karnym, do wystąpienia - w terminie 6 miesięcy - do sądu z wnioskiem o wyrażenie zgody na jego wykorzystanie.

Przedstawiony w projekcie ustawy kierunek zmian w zakresie nadania nowego brzmienia art. 168a, uchylenia art. 168b, a także zmiany art. 237a oraz art. 238 Kodeksu postępowania karnego, Naczelna Rada Adwokacka, oczywiście popiera i opiniuje pozytywnie.

Potrzebę nowelizacji w/w przepisów i wprowadzenie rozwiązania zakazującego wykorzystywania w postępowaniu karnym tzw. "owoców z zatrutego drzewa", w ramach kontroli operacyjnej (inwigilacji) uzasadnia konieczność wprowadzenia zasady, w świetle której tylko legalnie pozyskane dowody mogą być wykorzystane przez organy procesowe w postępowaniu karnym prowadzonym przeciwko obywatelowi.

Ponadto w aspekcie interesu społecznego, a przede wszystkim interesu obywateli i ochrony ich praw takich jak prawo do prywatności czy ochrony tajemnicy korespondencji, konieczne jest stworzenie otoczenia normatywnego, które będzie gwarantowało przestrzeganie podstawowych praw obywatelskich określonych w Konstytucji RP, a także w prawie międzynarodowym.

Wobec faktu, iż inicjatywa wprowadzenia przepisów przywracających zakaz wykorzystywania przeciwko obywatelom dowodów pozyskiwanych w sposób nielegalny, w tym uzyskanych "przy okazji" prowadzenia kontroli operacyjnej była przedmiotem petycji Naczelnej Rady Adwokackiej, która swoim wystąpieniem zapoczątkowała obecny proces legislacyjny, zgodnie z jej postulatami Naczelna Rada Adwokacka popiera przedłożony projekt zmian ustawy – Kodeks postępowania karnego.

dyrektor
Biura Legislacji i Prac Parlamentarnych
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej
adw. Dorota Kułińska